

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia (UE) nr .../... Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”)

COM(2010) 799 wersja ostateczna – 2010/0385 (COD)

(2011/C 132/17)

Sprawozdawca: **Pedro NARRO**

Dnia 18 stycznia 2011 r. Parlament Europejski oraz Rada osobno postanowiły, zgodnie z art. 290 i 291 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie

wniosku dotyczącego rozporządzenia (UE) nr .../... Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych („rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku”)

COM(2010) 799 wersja ostateczna – 2010/0385.

Sekcja Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię w dniu 28 lutego 2011 r.

Na 470. sesji plenarnej w dniach 15–16 marca 2011 r. (posiedzenie z 15 marca) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny stosunkiem głosów 174 do 5 – 15 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 EKES z zadowoleniem przyjmuje wysiłki polegające na tym, by poprzez dostosowanie do traktatu lizbońskiego uprościć i uczynić przejrzystymi skomplikowane przepisy, jakie są wynikiem jednolitej organizacji rynków rolnych. Niemniej jednak należy koniecznie dokonać dalszych uproszczeń i zapewnić większą jasność z punktu widzenia obywatela.

1.2 EKES przywiązuje wielką wagę do procesów konsultacji z zainteresowanymi stronami i z państwami członkowskimi w ramach opracowywania aktów wspólnotowych oraz pragnie, by zostały one utrzymane. Jeśli chodzi o stosowanie nowego systemu aktów delegowanych i wykonawczych, niezbędne jest promowanie przejrzystości i dialogu z przedstawicielami sektora.

1.3 Komisja powinna niezwłocznie objaśnić zasady konsultacji z ekspertami oraz nowy sposób funkcjonowania komitetu zarządzającego w odniesieniu do aktów wykonawczych.

1.4 EKES zaleca stworzenie jasnej definicji aktów delegowanych i domaga się, by doprecyzowano określenie „inne niż istotne”, odnoszące się do aktów delegowanych, określono długość okresu delegowania oraz dokonano starannej oceny każdego przypadku. Co się tyczy tego rodzaju aktów, istotne

jest, by Parlament i Rada jak najszybciej otrzymywały szczegółowe informacje na temat aktów wymagających przyjęcia, tak aby ewentualnie łatwiej było cofnąć delegowanie.

2. Kontekst opinii

2.1 Omawiany wniosek służy dostosowaniu rozporządzenia (WE) nr 1234/2007 w sprawie jednolitej wspólnej organizacji rynków do rozróżnienia między uprawnieniami delegowanymi i wykonawczymi Komisji, wprowadzonymi na mocy art. 290 i 291 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Dlatego też ogranicza się on do dostosowania jednolitej organizacji rynków rolnych do nowych wymogów traktatu lizbońskiego i nie wpływa na podejście aktualnie stosowane w Unii.

2.2 Artykuły 290 i 291 traktatu lizbońskiego przewidują zmianę procedury podejmowania decyzji między Komisją Europejską, Radą i Parlamentem Europejskim, jeśli chodzi o zasady wykonywania wspólnotowych aktów ustawodawczych.

2.3 Art. 290 TFUE przyznaje Komisji uprawnienia do uzupełniania lub zmieniania niektórych, innych niż istotne, elementów systemu prawnego. Stąd akt delegowany Komisji może określać dodatkowe elementy, „inne niż istotne”, które są niezbędne do zapewnienia właściwego funkcjonowania wspólnej organizacji rynków. Komisja będzie mogła przyjmować akty delegowane w celu określenia warunków uczestnictwa podmiotów gospodarczych w programie, obowiązków wynikających z uzyskania pozwolenia, kryteriów kwalifikowalności produktów w odniesieniu do interwencji na rynku, definicji itd.

2.4 Na podstawie art. 291 TFUE państwa członkowskie odpowiadają za wykonanie systemu ustanowionego przez prawodawcę. W artykule tym podkreśla się jednak konieczność zapewnienia jednolitego wykonania systemu w państwach członkowskich. Prawodawca nadaje zatem Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do jednolitych warunków wykonania wspólnej organizacji rynków oraz wdrażanych przez państwa członkowskie ogólnych ram systemu kontroli.

2.5 Artykuł 43 ust. 3 TFUE stanowi, na zasadzie wyjątku, niezależną podstawę do przyjmowania przez Radę aktów prawnych. Przewiduje on, że: „Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje środki dotyczące ustalania cen, potrąceń, pomocy i ograniczeń ilościowych [...]”. Przepis ten wprowadza wyjątek od art. 43 ust. 2 TFUE, który wymaga stanowienia zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą przy ustanawianiu wspólnej organizacji rynków rolnych.

2.6 Do swojego wniosku Komisja włączyła treść następujących wniosków:

- a) rezolucja ustawodawcza w sprawie pomocy przyznanej w ramach niemieckiego monopolu alkoholowego (COM(2010) 336 wersja ostateczna),
- b) wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie dystrybucji produktów żywnościowych wśród osób najbardziej potrzebujących w Unii (COM(2010) 486 wersja ostateczna),
- c) wniosek w sprawie zmiany rozporządzenia (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do norm handlowych,
- d) wniosek w sprawie zmiany rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do stosunków umownych w sektorze mleka i przetworów mlecznych.

3. Uwagi ogólne

3.1 Zmiany w strukturze przyjmowania aktów wykonawczych oznaczają być może nie rewolucję, lecz z pewnością znaczący krok w kierunku nowego modelu, który modyfikuje kompetencje w zakresie wykonywania aktów wspólnotowych. Udział państw członkowskich w decyzjach wykonawczych będzie się ograniczać wyłącznie do przypadków, w których harmonizacja między państwami członkowskimi będzie niezbędna do transpozycji danego tekstu.

3.2 W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania nowego systemu Komisja powinna opracować nowe przepisy określające kompetencje i sposób działania organów, które zastępują komitety w ramach uchylonej procedury komitetowej.

3.3 W przyszłości konieczne będzie wspieranie udziału państw członkowskich i przedstawicieli sektora w procesie przyjmowania aktów ustawodawczych. Stopniowe wycofywanie tradycyjnego systemu komitologii nie może prowadzić do marginalizacji roli podmiotów sektora.

3.4 Grupy doradcze, jako organy konsultacji z zainteresowanymi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego, stanowią fundamentalny element wspólnotowego procesu decyzyjnego. Nie ulega wątpliwości, że nie należy podważać racji istnienia tych struktur wymiany, zważywszy na ich funkcję ognia pośredniego, dzięki któremu Komisja ma możliwość lepszego poznania codziennej rzeczywistości sektora oraz zgromadzonej przez niego specjalistycznej wiedzy.

3.5 Akty delegowane, zarezerwowane dla „innych niż istotne” elementów aktu ustawodawczego, to kontrowersyjna kwestia w debatach toczonych między Radą, Parlamentem i Komisją. Mają one priorytetowe znaczenie, dlatego też konieczne byłoby gruntowniejsze rozważenie definicji „innych niż istotne” elementów aktu ustawodawczego, określenie długości okresu delegowania oraz dokonanie starannej oceny każdego przypadku.

3.6 EKES wyraża zaniepokojenie, że w przypadku ustanawiania wspólnej organizacji rynków rolnych wprowadza się wyjątek od ogólnej zasady stosowania zwykłej procedury ustawodawczej. Artykuł 43 ust. 3 TFUE stanowi, że Rada, na wniosek Komisji, przyjmuje środki dotyczące ustalania cen, potrąceń, pomocy i ograniczeń ilościowych. Należy zachować rolę Parlamentu Europejskiego w kwestiach rolnych, dlatego też Komitet domaga się, by wymieniony artykuł interpretowany był w sposób ścisły i spójny.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Komisja wykonała znaczną, bardzo złożoną pracę w celu dostosowania ogromnego zbioru przepisów dotyczących wspólnej organizacji rynków do nowych wymogów wynikających z traktatu lizbońskiego. W związku z tym kolejnym procesem uproszczenia niezwykle istotne jest, by nie tylko administracje odniosły korzyści z nowego systemu, lecz także by zainteresowane podmioty odczuły zmniejszenie obciążeń biurokratycznych i stopnia skomplikowania procedur.

4.2 Wniosek dotyczący rozporządzenia w sprawie dostosowania wspólnej organizacji rynków rolnych obejmuje 300 aktów delegowanych i 294 akty wykonawcze. W odróżnieniu od dostosowania do traktatu lizbońskiego innych aktów ustawodawczych, takich jak przepisy dotyczące wsparcia rozwoju obszarów wiejskich za pośrednictwem EFFROW czy wspólne przepisy mające zastosowanie do systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników, w tym przypadku Komisja ograniczyła się do dostosowania „formalnego”, bez wprowadzania nowych przepisów.

4.3 EKES pozytywnie ocenia fakt, że w trosce o przejrzystość Komisja Europejska określiła w różnych artykułach, jakie decyzje mogą być podejmowane bez pomocy komitetu zarządzającego. W przeszłości procedura była podobna, jednak nie ujmował jej żaden tekst ustawodawczy. Przykład takiego trybu postępowania w odniesieniu do aktów wykonawczych można znaleźć w art. 255 i 270 omawianego wniosku dotyczących administrowania kontyngentem przywozowym i pozwoleń na przywóz.

4.4 W niektórych sektorach zaklasyfikowanie określonych decyzji jako aktów delegowanych może okazać się problematyczne. W przypadku sektora wina decyzje dotyczące praktyk enologicznych nie będą już leżały w gestii państw członkowskich i, jeśli traktować je jako akty delegowane, będą wchodziły w zakres wyłącznych kompetencji Komisji. W związku z tym Komisja powinna wyjaśnić przypadki, w których, chociaż chodziło o zwykłe dostosowanie tekstu pod względem prawnym, w praktyce doszło do znacznych zmian w podziale kompetencji.

Bruksela, 15 marca 2011 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON
